

ASSOCIATE DEGREE EN PERSOONSCERTIFICATIE

Arbeidsmarktrelevantie koppelen aan levenlang leren en bijscholing:

Regelmatig her-nieuwen van het Ad-diploma

DE REACTIES (en dus die oproep...)

In PamflAd 14 hebben we een voorstel gedaan om een vorm van persoonscertificering te gebruiken als het gaat om de waarde van de Ad door de jaren heen, mede gelet op het levenlang leren. Het ging om de volgende tekst:

Vernieuwen Ad-diploma als een vorm van persoonscertificatie

Een mix van het bijblijven in het vak en het aantonen dat als persoon aan de vereisten van de baan en werkzaamheden wordt voldaan, is het vernieuwen van het eerder behaalde Ad-diploma. Dit houdt in dat de betrokkene in samenspraak met de werkgever (of als zzp'er) en een hogeschool die deze Ad aanbiedt, periodiek – denk aan om de drie jaren – nagaat welke modules van de Ad op dat moment zodanig vernieuwd zijn dat het de moeite waard is om deze te gaan volgen. De daaraan gekoppelde certificaten vormen het bewijs van een 'geactualiseerd Ad-diploma'.

We zetten een aantal van de reacties op een rij, ineengevlochten met *commentaar* van onze kant. Wat blijft staan is het voorstel om een klein groepje te vormen om de mogelijkheden verder uit te werken en met een concreet format te komen. Zie daarvoor de informatie aan het eind.

Moet het of mag het?

Een waarschuwing werd afgegeven als het gaat om het structuren van deze gedachte nl. dat het niet mag leiden tot het 'moeten' vernieuwen van je eerder behaalde Ad-diploma. Teveel focussen hierop kan wellicht leiden tot minder aandacht voor het gaan doen van een Bachelor of misschien een tweede Ad resp. het behalen van een ander diploma op niveau 5 of 6.

Het gebruik van het begrip 'persoonscertificatie' heeft kennelijk een aantal lezers op een verkeerd been gezet. Het is vooral gekoppeld aan functies waarvoor het om bepaalde redenen nodig om de persoonlijke competenties zichtbaar te maken – en dan zodanig dat het duidelijk is voor de buitenwacht dat die nog steeds op het juiste niveau zijn en de vereiste inhoud kennen. Het proces kent daarmee een verplichtend karakter, zeker als binnen een organisatie voor de klanten en gebruikers moet worden aangetoond dat producten op de vereiste wijze zijn gemaakt en diensten door de juiste persoon zijn verleend.

Er is echter geen sprake van een heilig moeten. Maar het gaat wel om 'de persoon' en het 'behalen van certificaten'. De gedachte achter het voorstel vindt z'n waarde in het denken aan levenlang leren. Daarbij kan iemand met een Ad-diploma op een gegeven moment een stapje hoger zetten. Of hij of zij kan zich breder willen gaan inzetten. Echter, er zijn voldoende situaties waarin het interessant is om binnen de eigen werkplek aan de slag te blijven, maar wel up-to-date te blijven en dat ook aan te tonen.

In samenspraak met de werkgever (of met zichzelf, want zzp'ers dienen zeker aan scholing te doen) kan binnen de beroepsgerichte en werkplek-gebonden trainingen worden gezien welke eenheden van de dan aangeboden Ad-opleiding zinvol zijn om te volgen. Het betekent niet dat de hogeschool na het hebben behaald van die eenheden een verklaring moet afgeven dat daarmee ook weer een Ad-diploma is verworven. Maar de certificaten voor die eenheden passen toch maar mooi in het personeelsdossier...

Alumni-beleid

Een andere kanttekening werd gemaakt als het gaat om het alumni-beleid van hogescholen. Dege-
nen die een Bachelor verwerven, verdwijnen veelal massaal uit beeld. Ze worden nog bevroegd op
ervaringen, of ontvangen een uitnodiging voor de HBO-monitor, maar verder valt men ze niet vaak
lastig. De Ad-bezitter heeft echter nog mogelijkheden en geld van de overheid in de achterzak als
het gaat om verder studeren in het bekostigde onderwijs.

*Het laten 'her-nieuwen' van een set beeldbepalende modules van een Ad schept een band met de
alumni alsmede met de bedrijven alwaar ze in dienst zijn. Ook kan het inzicht geven in de dynamiek
in die sector van de arbeidsmarkt. Laten we dan ook niet de zzp'ers vergeten die simpelweg niets
anders kunnen doen dan zo dicht mogelijk op de huid van het dynamische werkveld te zitten.
Het kan om een uitdagend aanbod gaan, met weinig kosten. Deze studenten krijgen als alumnus
een lage rekening, mede omdat ze kunnen aanschuiven bij bestaande groepen. Leuk trouwens
ook voor de Ad-studenten die kennismaken met hun toekomstige werkveld...*

Doorstroom naar de Bachelor

Een interessante reactie heeft te maken met de mogelijkheden om door te stromen naar een pro-
gramma dat aan het eind recht geeft op de Bachelorgraad. Er wordt veel geregeld, denken we,
voor studenten die meteen doorgaan. Daarvoor zullen afspraken en scenario's worden ontworpen
om de gehele leerlijn studeerbaar te maken en te houden. Maar iemand die na de Ad gaat werken
en na een aantal jaren denkt dat een Bachelor best goed staat op het c.v., kan normaal gesproken
niet meer terugvallen op die regeling. Dus wat dan te doen, om niet vast te zitten aan een langere
aanvullende studie?

*Het kan interessant zijn om reeds in aanloop naar het bachelorprogramma te bezien waarop de
instroom gebaseerd is, dus welke vrijstellingen kunnen worden gegeven. In het algemeen is dit
arrangement gebaseerd op de actuele situatie binnen het Ad-programma.
Door in het jaar voor de start met de Bachelor de modules te volgen die mede nodig zijn voor
vrijstellingen, kan een vliegende start met de normale route worden gemaakt. Het is ook een kwes-
tie van opfrissen van kennis en vaardigheden... Uiteraard kunnen er vrijstellingen worden gegeven
op basis van relevante werkervaring, en die zijn dan mooi meegenomen...*

Status bevestigen

Laten we niet vergeten, zo begon een reactie, dat veel mensen best aan 'levenlang leren' willen
doen, maar dan moet er wel iets mee te doen zijn. Het hoeft niet altijd omhoog of opzij te gaan, om
het zo maar te zeggen, maar het aantonen van het bezitten van relevant kennis bevestigt nog eens
de status.

*Veel mensen hebben behoefte aan bevestiging van hun positie. In onze maatschappij ligt nu een-
maal de nadruk op het moeten hebben van een diploma, en niet stil te zitten om af te wachten hoe
de arbeidsmarkt zich beweegt. Je moet je laten zien, en dan kan het 'her-nieuwen' handig zijn, niet
om een ander diploma te behalen. En het kan ook in maatschappelijk opzicht goed zijn, weer in
aanraking te komen met een hogeschool zonder de druk te voelen om een stap hogerop te zetten.*

De druk op mensen: onderdeel van het totale plaatje...

Een belangrijke kanttekening werd gemaakt bij het systeem van persoonscertificering, als het gaat
om het verplichte karakter ervan in bepaalde sectoren en bedrijfstakken. Er werd aangegeven dat
het uiteindelijk om het totale productieproces gaat als de werkgever de kwaliteit wil waarborgen en
de afnemers ervan te overtuigen dat producten en diensten aan minimale eisen voldoen. Dus het

is niet voldoende als er om bepaalde redenen een vorm van automatisme ontstaat bij het stellen van eisen van de medewerkers door het her-nieuwen van het diploma, certificaat of ander bewijs daarvoor. Het is een kwestie van het bezien van het gehele proces, dus ook het beoordelen van het materiaal, de stappen die worden doorlopen, het vooraf en achter controles uitvoeren, en het letten op allerlei andere 'componenten' van het proces die op een objectieve wijze geborgd kunnen worden.

De pure persoonscertificatie als 'tak van sport' vraagt dus om het beoordelen van het gehele proces en het bezien wat het aandeel van 'de mens' daarin is. Op basis van die analyse wordt vastgesteld welke menselijke handelingen een periodieke update nodig hebben, aantoonbaar door het opnieuw doen van bepaalde 'examens' resp. het doorlopen van specifieke assessments. In het algemeen zal het systeem voorzien in overlegsituaties tussen vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en de aanbieders van de persoonscertificatie, om het systeem werkbaar te houden. Overigens kan de overheid ook wettelijke eisen stellen, en ja, dan is het gewoon een kwestie van doen... Het voorstel in de PamflAd betreft geen persoonscertificatie in de zin als hierboven bedoeld. Het moet niet, het mag wel. Het kan een onderdeel van het HRM-beleid zijn, maar ook de werknemer kan zelf invulling geven aan het persoonlijke scholingsplan...

Website voor alumni

Een andere suggestie die werd aangereikt, was het bezien in hoeverre er een 'markt' bestaat voor modules, eenheden, trainingen en cursussen die door bezitters van een Ad-diploma kunnen worden gevolgd. Alumni kunnen in andere delen van het land wonen en hoe zit het dan met het aanbod van andere hogescholen voor Ad's met dezelfde naam?

Het kan zeker interessant zijn om in de toekomst te bezien hoe alumni met scholing omgaan, naast het doorgaan voor een Bachelorgraad, direct of op termijn. Daarvoor kennen we de markt voor het private aanbod, met een zeer breed scala aan opleidingstrajecten, in allerlei soorten en maten. Moeten aanbieders van Ad-opleidingen zich op de markt gaan bewegen, is dan een vraag?

Het voorstel zoals dit is gedaan, is nadrukkelijk gekoppeld aan een alumni-beleid van een hogeschool. Het zou interessant zijn om dit mee te nemen in de communicatie door hogescholen in hun netwerk naar degenen die na de Ad aan het werk gaan. Ze kunnen meer dan alleen die 'her-nieuwde' modules bieden: mogelijkheden voor het behalen van de Bachelor, opties voor het verzilveren van werkervaring (EVC), het volgen van brugprogramma's, enz. Misschien is er wel een eigen website voor Ad-studenten nodig...

Overigens kun je op zo'n website als werkveld vacatures plaatsen, plekken voor stages, voorstellen voor afstudeeropdrachten – en laat de private aanbieders ook maar een aanbod opstellen dat op die manier wordt gecommuniceerd...

Werkervaring opdoen is ook zorgen voor een update

Tenslotte is een terechte kanttekening dat niet alles valt of staat met het behalen van een formeel diploma of een strak geregisseerd ingevuld certificaat. Het zgn. informeel leren, het verwerven van competenties die van belang zijn, is een onverbreeklijk met 'levenlang leren' verbonden wijze van het actualiseren van de eisen die aan de persoon en het werk worden gesteld. Dus de Ad is mooi, een start, een stap in een loopbaan en een schitterende manier voor veel mensen om een hbo-diploma te behalen, maar vervolgens moet scholing passen in persoonlijke, maatschappelijke en economische ontwikkelingen die allemaal daarop hun weerslag hebben.

OPROEP

Mocht u mee willen praten in het werkgroepje dat zich met het bovenstaande scenario gaat bezighouden, laat het ons weten. De eerste stap is te komen tot een "plan van aanpak" voor een realistische implementatie ervan, om daarna partijen die nadrukkelijk bij de verdere uitvoering betrokken moeten worden, te vragen voor een workshop in december of januari.